

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrunden for lovforslaget

Lovforslaget har baggrund i det indgåede politiske forlig om udmøntning af regeringens ideoplæg »Serviceeftersyn af vandsektoren« fra 2005.

Som følge af ideoplægget »Serviceeftersyn af vandsektoren« og de efterfølgende politiske forhandlinger, der har omfattet spørgsmålet om modregning i bloktilskud, har en række kommuner påbegyndt eller gennemført salg af deres forsyninger.

Flere kommuner er i dag inde i overvejelser om frasalg af kommunale forsyninger.

Årsagen er formentlig blandt andet at andre forsyninger vurderer, at der kan være stordriftsfordele forbundet med opkøb af vandsektorens forsyninger, samt potentielle investorers forventning om en eventuel fremtidig lempet prisregulering, der kan muliggøre, at overskud, herunder rationaliseringsgevinster, vil kunne udtages af selskaberne.

Endvidere har kommuner, der ejer et selskab omfattet af modregningsreglerne i elforsyningsloven eller varmforsyningsloven, haft mulighed for at lade dette selskab være køber. Hvis alternativet til at anvende midler til køb af vandforsyningsvirksomheden har været modregningspligtig udlodning til kommunen har dette yderligere kunnet øge gevinsten ved transaktionen.

Vand- og spildevandsforsyninger er underlagt prisbestemmelser, hvorefter kun nødvendige omkostninger forbundet med forsyningens virke kan indregnes i priserne (»hvile-i-sig-selv princippet«).

Baggrunden for disse prisbestemmelser var, at vandsektorens forsyninger enten var ejet af forbrugerne eller af kommunen. På det kommunale område indebærer »hvile-i-sig-selv« princippet, at den over- eller underdækning, der kan opstå i forbindelse med driften af forsyningsvirksomhederne, ikke må have betydning for den enkelte kommunes skatteopkrævning, men alene må reguleres over takstopkrævningen hos forsyningsområdet forbrugere.

Blandt andet på denne baggrund, og fordi de begrænsede indtjeningsmuligheder ikke gjorde det tillokkende at foretage kommercielle investeringer i vandforsyningen, var der ikke nogen grund til at fastsætte regler om salg af forsyningsvirksomheder.

Hvis kommunerne beslutter sig for frasalg med henblik på at bruge en værdistigning, der baserer sig på aktiver, som er opbygget ved forbrugerbetaling til henlæggelser og drift, til andre formål end til vandforsyning, brydes der med grundlaget for »hvile-i-sig-selv« princippet.

En udvikling, hvor enkelte kommuner får meget store engangsindtægter ved salg af vandforsyninger, vil tillige kunne have kommunaløkonomiske konsekvenser. Helt generelt vil en kommune, som får en sådan stor gevinst, kunne benytte provenuet til konsolidering, herunder gældsafvikling, lavere skat eller et højere serviceniveau.

Det kommunale selvstyre - herunder den selvstændige kommunale skatteopkrævning - bygger på, at der er en forholdsvis tæt sammenhæng mellem den skatteprocent, den enkelte kommune opkræver, og det serviceniveau kommunen tilbyder sine borgere. Denne sammenhæng sikres gennem udligningssystemet, der i betydeligt omfang udjævner forskellene i kommunernes skattegrundlag og udgiftsbehov. Sammenhængen mellem skatteprocent og serviceniveau vil imidlertid blive brudt, hvis der i enkelte kommuner forekommer betydelige indtægter, der ikke indgår i systemet med skatteopkrævning, statstilskud og udligning.

For at imødegå at kommunerne anvender en økonomisk gevinst ved afståelse af vand- eller spildevandsforsyninger til andre formål end vand- eller spildevandsforsyning, inden en samlet vandsektorlov kan fremsættes, foreslås modregningsreglerne indført med dette lovforslag.

2. Hovedpunkterne i lovforslaget

Lovforslaget indeholder regler om modregning i kommunernes bloktilskud, hvis kommunerne selv eller kommunalt ejede virksomheder sælger vand- eller spildevandsforsyninger.